

SPITZE 8-10

Temaoversikt

Oversikten viser innholdet i læreverket Spitze og angir forslag til tidsbruk. I den oppgitte tidsbruken er det tenkt at dere skal ha tid til å jobbe med for eksempel muntlige presentasjoner og gruppearbeid underveis, men ulike elever jobber i ulikt tempo, så forslaget må selvfølgelig tilpasses lokalt. Vær oppmerksom på at læreverket fortsatt er under arbeid. Det kan derfor komme enkelte endringer i enkelte tema.

8. trinn				
Tema	Delemner	Språk og grammatikk	Læringsmål	Forslag til tidsbruk
Hallo!	Willkommen Kjente ting fra Tyskland, Østerrike og Sveits Tyske og norske ord Quiz	fokus på transparente ord	få grunnleggende kunnskap om det tyske språkområdet gjøre elevene oppmerksomme på at de kan forstå litt tysk	1-2 uker
1 Hier bin ich	Guten Tag! Det tyske alfabetet Wer bist du? Wo wohnst du? Was machst du gern?	personlige pronomen det tyske alfabetet bøying av verb i presens spørreord (<i>wie, wo, was, woher</i>)	ulike måter å hilse på si hva du heter si hvor du bor si hvor gammel du er si hvor gammel du er	5-6 uker

	Die Zahlen von 0 bis 20 Kannst du das?	om kjønn på substantiv tallene fra 0 til 20 uttale lydene ch, ü, o	si at du liker eller ikke liker noe hvilke hilsemåter man bruker i ulike områder kjenne til noen byer i det tyskspråklige området	
2 Freunde und Familie	Meine Freunde Freundschaft Meine Familie Berufe Die Zahlen und die Farben Kannst du das?	tallene opp til 100 bøye <i>haben</i> og <i>sein</i> bruke eiendomsord bestemt og ubestemt artikkel uttale lydene v, u	fortelle om noen du kjenner navn på noen dyr navn på familiemedlemmer navn på noen yrker tallene opp til 100 farger litt statistikk om barn, familie og andre forhold i Tyskland og Norge	6-8 uker
3 Die Woche	Freizeitaktivitäten Meine Woche Die Uhr	bruk av ordbok ordenstall, datoer og årstall	snakke om interesser og fritidsaktiviteter spørre og si hva klokka er navn på ukedagene	6-8 uker

	<p>Der Tag</p> <p>Mein Geburtstag</p> <p>Abgemacht</p> <p>Kannst du das?</p>	<p>spørreord (wer, warum, wann, wohin, wie viel)</p> <p>uttale lydene ei, ie, ä, ö</p>	<p>navn på ulike deler av dagen</p> <p>gjøre avtaler</p> <p>fortelle om bursdagsønsker</p> <p>hva tyske ungdommer liker å gjøre i fritiden</p>	
4 Guten Appetit	<p>Essen und Trinken</p> <p>Das Frühstück</p> <p>Frühstück im Café</p> <p>Auf dem Marktplatz</p> <p>Essen in den deutschsprachigen Ländern</p> <p>Im Restaurant</p> <p>Kannst du das?</p>	<p>bruke ordet bitte</p> <p>bøye verbet mögen</p> <p>bøye verb med vokalforandring i presens</p> <p>uttale lydene sch, sp, st</p>	<p>bruke ord for ulike matvarer og matretter</p> <p>fortelle om egne matvaner</p> <p>bestille og å kjøpe mat</p>	5-6 uker
5 Wir lieben Berlin	<p>Das ist Berlin</p> <p>Setningsanalyse</p> <p>Mein Berlin</p> <p>Im Café</p>	<p>bruk av høflig tiltaleform</p> <p>å finne subjekt, verbal og direkte objekt i setninger</p>	<p>spørre etter veien</p> <p>lese kart</p> <p>navn på land og språk</p>	4-6 uker

	<p>Berlin ist eine multikulturelle Stadt</p> <p>Tourist in Berlin</p> <p>Kannst du das?</p>	<p>akkusativ ved direkte objekt (bestemt og ubestemt artikkel)</p> <p>å uttale eu, au, äu</p>	<p>bestille og betale billetter</p> <p>bestille og betale mat på kafé og restaurant</p> <p>noen fakta om Berlin og hva man kan gjøre der</p> <p>noen forskjeller mellom Tyskland og Norge</p>	
<p>6 Das ist Deutschland</p>	<p>Deutschland</p> <p>Geographie und Landschaft</p> <p>Fakten über Deutschland</p> <p>Reisen in Deutschland</p> <p>Am Ticketschalter</p> <p>Akkusativpreposisjoner</p> <p>Kannst du das?</p>	<p>akkusativpreposisjoner</p> <p>personlig pronomen i akkusativ</p>	<p>fortelle om Tyskland</p> <p>navn på ulike transportmidler</p> <p>bestille togbillett</p> <p>fakta om Tyskland</p> <p>beskrive landskap og geografi i ulike områder i Tyskland</p>	<p>4-5 uker</p>

9. trinn

Tema	Delemner	Språk og grammatikk	Læringsmål	Forslag til tidsbruk
7 Urlaub in Deutschland	Die Sommerferien Presens perfektum Bayern Schwarzwald Dresden und Leipzig Die Ostseeküste Kannst du das?	Repetisjon av presens Presens perfektum uttale z og h	navn på ulike aktiviteter som det passer å gjøre i sommerferien fortelle om hva du liker å gjøre i sommerferien skrive e-post	5-7 uker
8 Durch das Jahr	Rund um das Jahr Das Wetter Im Frühling – Rund um den Bodensee Im Sommer – die Insel Rügen Im Herbst – Fußball	bøye verbet werden (å bli) eiendomsord i akkusativ uttale b, d, g på slutten av et ord	om årstider og måneder om aktiviteter på ulike årstider snakke om været forstå en værmelding om tysk Bundesliga	5-7 uker

	Im Winter – Spaß im Schnee Kannst du das?			
9 Jung sein	Die Jugend von Heute Musik Film Ich liebe... Soziale Medien Modale hjelpeverb Das darf ich (nicht) Kannst du das?	noen regler for tysk ordstilling (tidsledd og stedsledd) bruke modale hjelpeverb i presens	hva tyske ungdommer er opptatt av snakke og å skrive om hva som er viktig i livet ditt om utfordringer og muligheter med sosiale medier ulike regler som gjelder hjemme, på skolen og i Tyskland	6-8 uker
10 Unfrei	Was bedeutet es, unfrei zu sein? Preteritum av haben, sein og werden Deutsche Geschichte Der Zweite Weltkrieg Der kalte Krieg Subjunksjoner og leddsetninger	preteritum av haben, sein og werden subjunksjoner og leddsetninger	om tysk og europeisk historie om ulike måter å føle seg ufri på om «Hitlerjugend» og «Weiße Rose»	6-8 uker

	<p>Heute</p> <p>Kannst du das?</p>			
<p>11 Frei</p>	<p>Was bedeutet es, frei zu sein?</p> <p>Endlich sind wir frei!</p> <p>Gradbøying av adjektiv</p> <p>Demokratie</p> <p>Dativ</p> <p>Ausbildung + Arbeit = Unabhängigkeit</p> <p>Kannst du das?</p>	<p>dativpreposisjoner</p> <p>bestemt og ubestemt artikkel og eiendomsord i dativ</p> <p>kort om løst sammensatte verb</p> <p>gradbøying av adjektiv</p>	<p>å snakke om hva som gjør deg fri</p> <p>å snakke om verdier om Berlinmurens fall og gjenforeningen av Tyskland</p> <p>å søke jobb/skrive jobbsøknad</p>	<p>5-7 uker</p>
<p>12 Das ist Österreich</p> <p>(Endringer kan forekomme)</p>	<p>Das ist Österreich</p> <p>Typisch Österreich</p> <p>Österreich entdecken</p> <p>Die Österreicher</p> <p>Indirekte objekt i dativ</p> <p>Kannst du das?</p>	<p>setningsanalyse: indirekte objekt</p> <p>indirekte objekt i dativ</p>	<p>å fortelle om Østerrike</p> <p>å si hva som er typisk for Østerrike</p> <p>om likheter og ulikheter mellom Østerrike og Norge</p> <p>om Kaffeehäuser og Kugelmugel</p>	<p>5-7 uker</p>

10. trinn

Tema	Delemner	Språk og grammatikk	Læringsmål	Forslag til tidsbruk
13 Wohnen	Mein Zimmer Vekselpreposisjoner In der Stadt oder auf dem Land? Mein Zuhause Um die Welt Kannst du das?	vekselpreposisjoner	beskrive rommet ditt navn på ulike etasjer navn på forskjellige boligtyper snakke om fordeler og ulemper ved å bo i byen og på landet snakke om ulike måter å bo på	5-7 uker
14 Gesundheit	Der Mensch Gefühle Beim Arzt Løst sammensatte verb Gesundheitstipps Corona Kannst du das?	løst sammensatte verb i presens	navn på ulike kroppsdeler beskrive hvordan mennesker ser ut snakke om hvordan du føler deg om ulike smerter/plager beskrive hverdagen din og hva som gjør deg glad	5-7 uker
15 Klima und Umweltschutz	Das Klima Klimawandel	bestemte tidsledd i akkusativ	snakke om klima og klimaendringer	6-8 uker

	<p>Meeresverschmutzung</p> <p>Klimapersonen</p> <p>Unsere Zukunft</p> <p>En nachhaltiges Leben</p> <p>Adjektivbøying</p> <p>Kannst du das?</p>	<p>preposisjoner som styrer dativ i tidsuttrykk (in/an/vor)</p> <p>adjektivbøying etter bestemt og ubestemt artikkel</p>	<p>diskutere hva du kan gjøre for å leve mer miljøvennlig</p> <p>si meningen din og begrunne den</p>	
<p>16 Kunst og kultur</p>	<p>Kunst</p> <p>Dativverb og repetisjon av kasus</p> <p>Literatur</p> <p>Musik</p> <p>Film</p> <p>Architektur und Mode</p> <p>Kannst du das?</p>	<p>gefallen og andre dativverb</p> <p>bøye dieser og welcher</p> <p>repetisjon: kasus og perfektum</p>	<p>beskrive bilder</p> <p>om noen kjente kunstnere fra det tyskspråklige området</p> <p>om kunst, street-art, litteratur, musikk, film, arkitektur og mote fra det tyskspråklige området</p> <p>fortelle hva man synes om ulike kunstuttrykk</p>	<p>5-7 uker</p>
<p>17 Schule und Zukunft</p> <p>(Endringer kan forekomme)</p>	<p>In der Schule</p> <p>Das deutsche Bildungssystem</p> <p>Futurum</p> <p>Was jetzt?</p>	<p>Futurum</p>	<p>beskrive skolehverdagen</p> <p>kunne snakke om framtidsplaner</p> <p>om ulike utdanninger og yrker</p>	<p>5-7 uker</p>

	Die Zukunft Kannst du das?		sammenligning av det tyske og norske skolesystemet	
18 Das ist die Schweiz (Endringer kan forekomme)	Die Schweiz Geographie und Natur Typisch Schweiz Zwei berühmte Schweizer Reisen Kannst du das?		fortelle om Sveits si hva som er typisk for Sveits snakke om ulike framkomstmidler og overnattingsmuligheter om det sveitsiske skolesystemet	5-7 uker